

การศึกษากิจกรรมและจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

The Study on Activities and Psychological Characteristic Affecting Public Mind of
Secondary Students at High School Chianyai, Nakorn Sri Thammarat.

เทอดเกียรติ บรรจง (Thirdkiat Banchong)¹
จรัส อติวิทยากรณ์ (Charas Athiwittayaporn)²
นรินทร์ จุลทรัพย์ (Niran Chullasap)³

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และหาค่าน้ำหนักกิจกรรมและจิตลักษณะ ได้แก่ลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน โดยแบ่งเป็น 3 ด้านได้แก่ ด้านการใช้ ด้านการถือเป็นที่และด้านการเคารพสิทธิ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนโรงเรียนเชียรใหญ่ จำนวน 359 คน โดยการสุ่มแบบสามชั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดจิตสาธารณะ แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตน แบบวัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบบวัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ มีความเชื่อมั่นระหว่าง .88 - .95 วิเคราะห์ข้อมูลโดย การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยระหว่างกิจกรรมและจิตลักษณะรายด้านกับ จิตสาธารณะโดยรวมมีค่าเท่ากับ .53 สามารถอธิบายร่วมกันได้ 29.0% โดยตัวแปรกิจกรรมและ จิตลักษณะที่ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต (X_1) ส่วนค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของกิจกรรมและจิตลักษณะที่ส่งผลทางบวกต่อจิตสาธารณะอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) การรับรู้ความสามารถของตน (X_3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (X_4) และกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (X_5)

เมื่อพิจารณาจิตสาธารณะรายด้านพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรตามสามด้าน และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกิจกรรมและจิตลักษณะรายด้านกับจิตสาธารณะด้านการใช้ ด้านการถือ

¹มหาบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคมมหาวิทยาลัยทักษิณ

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารและการจัดการทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ :
ประธานที่ปรึกษา

³รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ : กรรมการที่ปรึกษา

เป็นหน้าที่และด้านการเคารพสิทธิ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .44 , .54 และ .45 ตามลำดับซึ่งทุกด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ จิตสาธารณะ, จิตลักษณะ, กิจกรรม

Abstract

The purposes of this research were to investigate the relationships and the beta weights on activities and mental health namely future orientation, belief of inner power, achievement motivations ,activities for self-enhancement and integrated instruction that effected to student on public mind and classified into three aspects namely environmental sensitivity, The samples were 359 students at Chianyai School. Tools used in the study were the questionnaire to measure public mind, future orientation, achievement motivations, belief of inner power, activities for self- enhancement and integrated instruction with the reliabilities between 831 and 950. The statistic which used in this research was multiple regression analysis.

The results of study revealed that the multiple regression coefficient between psychological characteristics that affect the public mind in each aspect and overall was .53, and could explain together at 29.0%. The variables on activities and mental health that namely future orientation (X_1) had positive effects on student's public mind with significance in statistics at a level of .01 and the relative of beta weights on activities and mental health namely achievement motivations(X_2) , belief of inner power (X_3) activities for self- enhancement(X_4) and integrated instruction(X_5) had positive effects with no-significance statistics.

According to each aspects of public mind , the multiple regression coefficient on three aspect variables and the multiple correlations between activities and each aspect in psychological characteristics and environmental sensitivity, social responsibility and public respect in public mind were .44, .54 and .45 with significance in statistics at a level of .01, respectively.

คำนำ

ในโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีต่าง ๆ ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง และสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ ซึ่งกระแสการเร่งพัฒนา และสภาพเศรษฐกิจที่บีบรัด ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยให้เกิดการแข่งขัน มีค่านิยมทางวัตถุสูง เกิดการเอาเปรียบซึ่งกันและกัน มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่าส่วนรวม ขาดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทำให้เกิดภาวะขาดสมดุลทั้งทางจิตใจและวัตถุ จึงทำให้มีความสำคัญต่อส่วนรวมลดน้อยลงทุกวัน

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลต่อการพัฒนาจิตใจที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในสังคมไทย อาทิเช่น การขาดศีลธรรมและจริยธรรม ขาดระเบียบวินัย การเอาเปรียบและเบียดเบียนซึ่งกันและกัน รวมทั้งการเบียดเบียนและทำลายสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสาธารณะสมบัติส่วนรวมมากขึ้น พฤติกรรมดังกล่าวแสดงถึงการขาดจิตสาธารณะ ทำให้ไม่ใส่ใจเรื่องส่วนรวมและเห็นความเป็นส่วนตนสูง โดยมองข้ามความสัมพันธ์และความเกี่ยวโยงระหว่างธรรมชาติและสรรพสิ่งรอบตัวทำให้เกิดการรับรู้และมีความคิดว่าสิ่งของที่เป็นของสาธารณะเป็นทรัพย์สินของภาครัฐหรือร่วมใช้ประโยชน์โดยไม่ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแล หากแต่เป็นหน้าที่ของภาครัฐและข้าราชการพึงต้องดูแลรักษาให้คงสภาพอยู่จึงพากันละเลยหรือไม่สนใจจะดูแลรักษาหรือช่วยกันจัดการเพื่อทำให้ทรัพย์สินส่วนกลางคงสภาพอยู่ได้นานมากกว่า

สภาพที่เป็นอยู่ในช่วงปัจจุบัน (นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2536: 44-47) จึงจำเป็นต้องพัฒนาคนให้มีจิตสาธารณะ

นอกจากนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์มีทักษะด้านเทคโนโลยีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 4)

จิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งที่มีความค่า มีประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติที่ต้องมีการสร้างและพัฒนาให้แก่เยาวชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมชุมชน ท้องถิ่น ตามความสนใจ ซึ่งเป็นการแสดงถึงคุณลักษณะที่สำคัญให้แก่เยาวชนในด้านความรับผิดชอบ คุณลักษณะของความดีงาม ความเสียสละ การมีจิตสาธารณะ

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 21) นั้นแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนต้องดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ภายใต้แผนงาน หรือนโยบายของโรงเรียนให้สอดคล้องกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาจิตสาธารณะของผู้เรียน เพื่อให้เกิดคุณลักษณะทางจิตใจ ภายใต้กิจกรรมที่สะท้อนถึงความตระหนักมุ่งมั่นที่นักเรียนจะนำตนเองไปสู่พัฒนาผู้เรียนในการพัฒนาสังคม และสาธารณะประโยชน์อย่างตระหนักรู้

การที่โรงเรียนได้มีแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนภายใต้แนวทาง หรือกิจกรรมที่เหมาะสมนั้นจะเป็นการเสริมสร้างพลังทางจิตใจที่สำคัญ ซึ่งจากการศึกษาที่ผ่านมาได้ชี้ให้เห็นว่าการที่โรงเรียนมีนโยบายของโรงเรียนมีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นการส่งเสริมจิตสาธารณะ และคุณลักษณะทางจิตใจที่เอื้อต่อการพัฒนาสังคมโดยรวม (สุกานดา นิ่มทองคำ, 2535: 7) นอกจากนี้จากการศึกษาของ (เจษฎา หนูรุ่ง, 2551 : บทคัดย่อ) พบว่าปัจจัยด้านจิตใจที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งมั่นอนาคต แรงจูงใจ ที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ (วิเชียร มิ่งแก้ว, 2546 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าการศึกษาทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และการรับรู้ความสามารถของตน เป็นการเสริมสร้างการมีจิตสาธารณะแก่นักเรียน

จากการประมวลเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า การที่บุคคลมีจิตสาธารณะที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศนั้นเป็นผลมาจากการได้มีการพบปะสังสรรค์ทางสังคม โดยเฉพาะการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำเอานโยบายมาขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย รวมทั้งการพัฒนาจิตที่ทำให้บุคคลซึมซับเข้ามาเป็นของตนที่ทำให้บุคคลมีจิตพร้อมที่จะดูแลสังคมและประเทศชาติในอนาคต ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยนโยบายและจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ซึ่งจะเป็นแนวทางในการหารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต ให้มีจิตสาธารณะในระดับที่สูงขึ้น และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อประเทศชาติต่อไปตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยกิจกรรมกับจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีความสัมพันธ์กัน
2. ปัจจัยจิตลักษณะกับจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีความสัมพันธ์กัน
3. ตัวแปรปัจจัยกิจกรรมอย่างน้อย 1 ตัวแปร ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
4. ตัวแปรปัจจัยจิตลักษณะอย่างน้อย 1 ตัวแปร ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
5. ตัวแปรกิจกรรมและจิตลักษณะร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนักเรียนได้

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเชียรใหญ่ จำนวน 359 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบวัดมีทั้งหมด 6 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบวัดจิตสาธารณะ จำนวน 45 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 20 ข้อ

ฉบับที่ 3 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 20 ข้อ

ฉบับที่ 4 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตน จำนวน 20 ข้อ

ฉบับที่ 5 แบบวัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน จำนวน 20 ข้อ

ฉบับที่ 6 แบบวัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ จำนวน 20 ข้อ

วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยทักษิณเพื่อขอความอนุเคราะห์จากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำสำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลยื่นต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ที่จะดำเนินการ

เก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนด้วยตนเอง เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้มีจำนวน 6 ฉบับ โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

3.1 ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพกับกลุ่มตัวอย่างด้วยความเป็นกันเอง และพยายามโน้มน้าว ให้นักเรียนตอบแบบวัดด้วยความตั้งใจ โดยตรงตามความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด และรับประกันว่าจะรักษาความเป็นส่วนตัวของนักเรียน และไม่มีผลต่อคะแนนการเรียนในวิชานั้น

3.2 ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย และอธิบายวิธีการตอบเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ก่อนลงมือตอบ

3.3 ในขณะที่นักเรียนตอบผู้วิจัยคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อนำมาพิจารณาพร้อมกับคำตอบของนักเรียน

4. นำแบบวัด ที่ได้จากการดำเนินการในขั้นตอนแรก มาตรวจสอบโดยการเรียงเลขที่ของนักเรียนในกระดาษคำตอบ เสร็จแล้วตรวจสอบความสมบูรณ์และร่องรอยความตั้งใจในการเก็บข้อมูล แล้วทำการตรวจให้คะแนน จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นดังนี้

4.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) เป็นการหาความเที่ยงตรงของแบบวัด โดยผู้วิจัยได้นำแบบวัดที่

พัฒนาขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ด้านโครงเนื้อหาและภาษา โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) เพื่อให้มีความสมบูรณ์ เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบและสามารถวัดได้ตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมมีความถูกต้องก่อนที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

4.1.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ในการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดนั้น ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเชียรใหญ่ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยจะคัดเอาข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไปเป็นแบบสอบถามที่นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงได้ทุกข้อ

4.1.3 ความเชื่อมั่น (Reliability) ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทุกข้อนั้น ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเชียรใหญ่ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน และนำแบบวัดมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .88-.96

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ตัวแปรกิจกรรมและจิตลักษณะรายด้านกับจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้าน

4.2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation Coefficient : r_{XY}) ระหว่าง ตัวแปรกิจกรรมและจิตลักษณะรายด้านกับจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้าน

4.2.3 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ ประกอบด้วย

4.2.3.1 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ ระหว่างตัวแปรกิจกรรมและจิตลักษณะรายด้านกับจิตสาธารณะ

4.2.3.2 ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรกิจกรรมและจิตลักษณะรายด้านที่ส่งผลต่อ จิตสาธารณะพร้อมทั้งหาค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ (β) และจัดลำดับน้ำหนักความสำคัญของกิจกรรมและจิตลักษณะรายด้าน

4.2.4 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ ระหว่างตัวแปรกิจกรรมและจิตลักษณะรายด้านกับจิตสาธารณะรายด้าน

4.2.4.1 ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรกิจกรรมและจิตลักษณะรายด้านที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะรายด้านพร้อมทั้งหาค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ (β) และจัดลำดับน้ำหนักความสำคัญของกิจกรรมและจิตลักษณะรายด้าน

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผล

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษากิจกรรมและจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวแปรกิจกรรมและจิตลักษณะมีค่าอยู่

ระหว่าง .06 ถึง .78 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สูงสุดได้แก่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการรับรู้ความสามารถของตน ($r = .78$) ความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดได้แก่กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($r = .06$) โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างจิตสาธารณะรายด้านมีค่าอยู่ระหว่าง (.48 - .61) ซึ่งทุกคู่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมและจิตลักษณะรายด้านกับจิตสาธารณะโดยรวมมีค่าอยู่ระหว่าง (.17 - .53) ซึ่งทุกคู่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามเอกนาม (MR) ระหว่างกิจกรรมและ จิตลักษณะรายด้านกับจิตสาธารณะมีค่าเท่ากับ .53 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายร่วมกันได้ 29.0% โดยค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของกิจกรรมและจิตลักษณะที่ส่งผลทางบวกต่อจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ลักษณะมุ่งอนาคต (X_1) ส่วนค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของกิจกรรมและจิตลักษณะที่ส่งผลทางบวกต่อจิตสาธารณะอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) การรับรู้ความสามารถของตน (X_3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (X_4) และกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (X_5)

เมื่อพิจารณาจิตสาธารณะรายด้านพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรตามสามด้าน และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่าง

กิจกรรมและจิตลักษณะรายด้านกับจิตสาธารณะด้านการใช้ ด้านการถือเป็นที่ และด้านการเคารพสิทธิ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .44 , .54 และ .45 ตามลำดับซึ่งทุกด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กิจกรรมและจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะด้านการใช้ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต โดยส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าน้ำหนักความสำคัญเท่ากับ .49 ส่วนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการส่งผลทางบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กิจกรรมและจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะด้านการถือเป็นที่ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต โดยส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าน้ำหนักความสำคัญเท่ากับ .47 ส่วนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการส่งผลทางบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กิจกรรมและจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะด้านการเคารพสิทธิ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและการรับรู้ความสามารถของตน โดยส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าน้ำหนักความสำคัญเท่ากับ .38 และ .25 ตามลำดับส่วนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการส่งผลทางบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลในประเด็นสำคัญได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่ากลุ่มตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ มีความสัมพันธ์กับกลุ่มตัวแปรตาม คือ จิตสาธารณะซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ ด้านการถือเป็นที่ และด้านการเคารพสิทธิ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 - 4 แสดงว่าตัวแปรกิจกรรมและจิตลักษณะกับตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กัน ยกเว้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการไม่มีความสัมพันธ์ต่อจิตสาธารณะด้านการใช้ ทั้งนี้สามารถอธิบายได้จากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของนักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมบัญญัติที่มีความเชื่อพื้นฐานว่ากระบวนการทางปัญญา มีผลทำให้พฤติกรรมของบุคคลเปลี่ยนแปลง ซึ่งต้องคำนึงถึงตัวแปรภายในที่เป็นกระบวนการทางปัญญา (ประทีป จินฉิ่ง, 2539) โดยตัวแปรกิจกรรมหรือตัวแปรจิตลักษณะในการวิจัยครั้งนี้ คือตัวแปรกิจกรรมและจิตลักษณะตามทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรมของ ดวงเดือน พันธุนาวิน. (2544) แสดงความสัมพันธ์ในเชิงสาเหตุและผลระหว่างกิจกรรมและจิตลักษณะบางประการกับพฤติกรรมต่างๆ ที่น่าปรารถนาของคณาจารย์และคณาจารย์ซึ่งจิตสาธารณะถือว่าเป็นพฤติกรรมประเภทหนึ่งของการเป็นพลเมืองดี โดยลักษณะของนักเรียนที่มีจิตสาธารณะสูงคือ รู้จักดูแลเอาใจใส่ เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มที่พิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเป็นผู้ตระหนักในหน้าที่และ

ความรับผิดชอบที่จะต้องดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติส่วนรวมของสังคม และตระหนักในสิทธิของตนเองไม่ล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่นดังนั้นการที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมการทำดี คือ มีจิตสาธารณะสูงน่าจะเป็นผลโดยตรงจากปัจจัยภายในหรือกิจกรรมและจิตลักษณะ

จากการศึกษาพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ต่อจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านและลักษณะมุ่งอนาคตส่งผลทางบวกกับจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ ไรท์ (Wright, 1975 : 298) ได้อธิบายถึงลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะเป็นผู้ที่จะสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะไม่ผ่านกฎเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เซกจินเนอร์และฮาละบี (Seginer and Halabi, 1991) ที่พบว่าลักษณะมุ่งอนาคตเป็นการทำนายอนาคตประกอบด้วยการวางแผนความปรารถนาความหวังและความกลัวที่เกี่ยวข้องกับความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ และสามารถทำนายล่วงหน้าเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออก ดังนั้นการที่นักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตค่อนข้างสูงจึงส่งผลให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการที่จะรู้จักดูแลเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มได้อย่างถูกต้องและถูกระเบียบกฎเกณฑ์

จากการศึกษายังพบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ต่อจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านยกเว้นต่อจิตสาธารณะด้านการใช้และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลทางบวกต่อจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจเกี่ยวกับความต้องการของมาสโลว์ (ถวิลธาราโกชน. 2532 : 93-95) ที่ได้นำเสนอลำดับ

ชั้นของความต้องการโดยมีความคิดพื้นฐานว่า ความต้องการของคนไม่ใช่เป็นเรื่องเร่งด่วนเท่าเทียมกันหมดเมื่อความต้องการเบื้องต้นได้รับการสนองตอบครบถ้วนแล้วความต้องการขั้นสูงคือความต้องการมีชื่อเสียงเกียรติยศและความต้องการการเข้าใจตนเองจากทัศนะของมาส์โลว์นี้สามารถอธิบายได้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลต่อจิตสำนึกของนักเรียนนั้นมาจากการที่นักเรียนประพฤติตนให้ถูกต้องตามหน้าที่ที่ถูกกำหนดนักเรียนจึงพยายามแสดงพฤติกรรมต่างๆเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้อื่นด้วยการใช้ของส่วนรวมอย่างเอาใจใส่ไม่ทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมโดยพยายามไม่ให้ขัดต่อความรู้สึกของผู้อื่นหรือผิดต่อระเบียบสังคม

จากการศึกษายังพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ต่อจิตสำนึกโดยรวมและรายด้านยกเว้นต่อจิตสำนึกด้านการใช้และการรับรู้ความสามารถของตนเองส่งผลทางบวกต่อจิตสำนึกด้านการเคารพสิทธิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนในระดับสูง จะมีจิตสำนึกสูงด้วย ทั้งนี้ตามแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนจากทฤษฎีปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของแบนดูรา (Bandura, 1977, 191-195) ที่เสนอว่าการแสดงพฤติกรรมนั้นเกิดจากการรับรู้ความสามารถของตนว่าสามารถทำได้ในระดับใด ในขณะที่ความคาดหวังเกี่ยวกับผลของการกระทำนั้นเป็นตัวตัดสินใจในการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมของบุคคล

จากการศึกษายังพบว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความสัมพันธ์ต่อจิตสำนึกโดยรวมและรายด้านยกเว้นต่อจิตสำนึกด้านการใช้อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียนส่งผลต่อจิตสำนึกโดยรวมและรายด้านอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกระทรวงศึกษาธิการ (2551:6) ได้กำหนดชัดเจนไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพโดยมุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ทั้งแปดกลุ่ม มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อนักเรียน เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของการให้การศึกษา โรงเรียนต้องจัดขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนได้แสดงออกตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติและได้พัฒนาความรู้ความสามารถหรือพัฒนาศักยภาพของตนเอง นอกจากนั้นการจัดกิจกรรมนักเรียนยังมีประโยชน์ในการส่งเสริมความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่มและส่งเสริมการมีจิตสำนึกให้มากขึ้น และทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของผกา บุญเรือง (ม.ป.ป.:4) ที่กล่าวถึงคุณค่าที่ได้จากการจัดกิจกรรมนักเรียนเกิดประโยชน์แก่นักเรียน ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองว่า มีความถนัด ความสนใจ ความสามารถและทักษะพิเศษ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ความสามัคคีให้เกิดในหมู่เรียน

จากการศึกษายังพบว่ากิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการมีความสัมพันธ์ต่อจิตสำนึกโดยรวมและรายด้านยกเว้นต่อจิตสำนึกด้านการใช้และกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการส่งผลต่อจิตสำนึกโดยรวมและรายด้านอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการไม่มีความหลากหลายและไม่เหมาะสม ซึ่งกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาขั้น

พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่า การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ/วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนต้องยึดหลักการพัฒนาคนตามความสามารถของคนนั้น ๆ และเพื่อให้การเรียนรู้เป็นชีวิตและมีความหมายต่อผู้เรียน บทเรียนจึงควรเป็นบทเรียนที่เป็นเรื่องที่น่าสนใจและเรียนรู้ได้ตามแนวทางที่ผู้เรียนมีความถนัดจะเรียนรู้ได้

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการวิจัยพบว่ากิจกรรมและจิตลักษณะที่ส่งผลทางบวกต่อจิตสาธารณะ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและการรับรู้ความสามารถของตน ดังนั้นครู ครอบครัวยและผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับนักเรียนเพราะการพัฒนาจิตอย่างเป็นทางการย่อมจะส่งผลให้นักเรียนมีความ

ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีของสังคมมีจิตช่วยเหลือเอื้อประโยชน์แก่ส่วนรวม

สำหรับครูสร้างสัมพันธ์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยเป็นผู้แนะนำช่องทางให้นักเรียนรู้จักตั้งเป้าหมายหาทางเลือกสำหรับการดำรงชีวิตจริงในสังคม ควรตระหนักถึงความมีจิตเอื้อประโยชน์อยู่เสมอและส่งเสริมให้นักเรียนมีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนในบทเรียนมากขึ้น โดยทางโรงเรียนร่วมมือกับครอบครัวของนักเรียนช่วยกันสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีจิตเอื้อประโยชน์และช่วยกันรักษาสีงสารณะประโยชน์ที่ให้อยู่กับสังคมตลอดไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งต่อไป น่าจะมีการใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มอื่นๆ เช่นนักเรียนในระดับประถม มัธยมศึกษาตอนปลายและในระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

2.2 เนื่องจากตัวแปรกิจกรรมและจิตลักษณะที่นำมาศึกษาในครั้งนี้มีไม่กี่ตัว ยังมีตัวแปรกิจกรรมอื่นๆ ที่น่าจะส่งผลต่อจิตสาธารณะ เช่นการควบคุมตน ทศนคติหรือคุณธรรม ดังนั้นจึงควรนำตัวแปรกิจกรรมและจิตลักษณะอื่นมาศึกษาร่วมด้วย

2.3 ควรมีการวิจัยทดลองเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโดยการเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.สำนักงาน. (2545). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9. (พุทธศักราช 2545 - 2549). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- เจษฎา หนูรุ่ง. (2551). ปัจจัยจิตสาธารณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- เชาว์ มณีนวศ์. (2533). การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศิลปะบรรณาคาร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2544). ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ : การวิจัยและพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ถวิล ชาราโกชน์. (2532). จิตวิทยาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้ง เฮาส์.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2536). สภาพเศรษฐกิจสังคมไทยยุคใหม่ จริยธรรมในการศึกษาสำหรับอนาคต. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ประทีป จินฉ่ำ. (2539). การวิเคราะห์พฤติกรรมและการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วิชัย ตันศิริ. (2538). วิสัยทัศน์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544 กลยุทธ์การบริหารการศึกษายุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: อีรพงษ์การพิมพ์,
- วิเชียร มิ่งแก้ว. (2546). ศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุกานดา นิ่มทองคำ. (2535). ตัวแปรเชิงจิตสังคมและพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- Bandura, Albert. (1977). Social Learning Theory. Englewood Cliffs,N.J.: Prentice-Hall.
- Wright, D. (1975). The Psychology of Moral Behaviour. Middleses, England : Penquin Book Ltd.